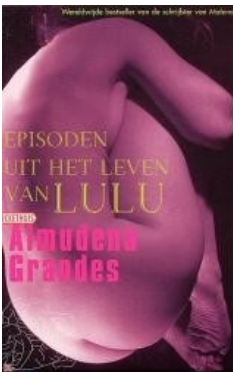

Almudena Grandes

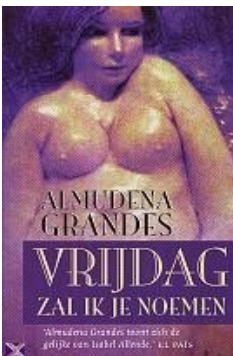

Almudena Grandes is op en top Madrileense. Ze werd in 1960 geboren in Madrid, kreeg dezelfde naam als de schutpatrones van de stad, woont er al haar hele leven en heeft er een omvangrijk netwerk opgebouwd. De voornaam Almudena is overigens afgeleid van het Arabische *Al Mudayna*, 'de burcht'. Nadat Almudena Grandes met succes een universitaire studie aardrijkskunde en geschiedenis had afgerond, ging ze onder meer enige tijd aan de slag als tekstschrijfster voor encyclopedieën.

Met haar eerste roman, *Las edades de Lulú (Episoden uit het leven van Lulu)*, die in 1989 het licht zag, had Almudena Grandes voorgoed haar stijl gevonden. Ze oogstte veel succes met dit debuut en verwerfde er de elfde Premio *La Sonrisa Vertical* mee, een prijs van Uitgeverij Tusquets voor erotische verhalen. Het boek werd in ruim twintig talen vertaald en direct, onder dezelfde naam, verfilmd door Bigas Luna. Het verhaal is eenvoudig: De hoofdpersoon, Lulú, is vijftien jaar als ze verliefd wordt op Pablo, een hoogleraar en vriend van haar oudere broer. Na jaren van dromen en fantaseren slaagt ze erin een amoureuze relatie met hem aan te knopen, maar al spoedig voelt ze zich door hem verwaarloosd en stort zich in allerlei escapades. Als Lulú dertig jaar oud is, besluit ze, bijna verzwolgen door haar avontuurlijke driften, nieuwe, onzekerder wegen in te slaan. In Spanje was deze roman destijds met zijn gedetailleerd uitgewerkte scènes en openhartige verteltrant controversieel, maar Almudena Grandes bracht zichzelf ermee beslist in beeld.

De tweede roman, *Te llamaré Viernes (Vrijdag zal ik je noemen)*, die in 1991 verscheen, was beduidend minder succesvol. De hoofdpersoon Benito is met zijn onaantrekkelijke uiterlijk nogal timide tegenover vrouwen, maar droomt vaak over amoureuze avonturen. Manuela blijkt met haar omvangrijke lichaam wonderwel bij hem te passen en bereid aan al zijn wensen te voldoen. Het paar is gedoemd weer uit elkaar te gaan, maar Benito blijft fantaseren over Manuela, zijn 'vrijdag'. Het is qua beschrijvingen in wezen een reprise van Lulú, dus bij verschijnen veel minder schokkend of verrassend.

In Nederlandse vertaling

Tussenstations
vertaling Trijne Vermunt
Uitgeverij Signatuur
ISBN 90-5672-289-0, 2011 237
pagina's

Het ijzig hart
vertaling Ans van Kersbergen en
Mia Buursma
Uitgeverij Signatuur
ISBN 90-567-2288-3, 2010 853
pagina's

Luchtkastelen
vertaling Jean Schalekamp
Uitgeverij Prometheus
ISBN 90-466-0873-8, 2006 179
pagina's

De geest van de wind vertaling
Mia Buursma
Uitgeverij Prometheus
ISBN 90-466-0281-0, 2004 598
pagina's

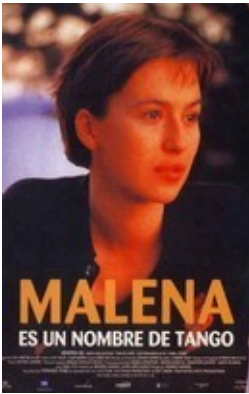
Episoden uit het leven van Lulu
vertaling Saskia Otter Uitgeverij
Pockethuis
ISBN 90-461-4004-0, 2003 249
pagina's

Atlas van de menselijke geografie
vertaling Sophie Brinkman
Uitgeverij Ooievaar
ISBN 90-571-3446-2, 2000 486
pagina's

Malena vertaling Heyo W. Alting
c.s.
Uitgeverij Ooievaar
ISBN 90-571-3487-X, 2000 511
pagina's

Vrijdag zal ik je noemen
vertaling Ester van Buuren
Uitgeverij Prometheus
ISBN 90-533-3724-5, 1999 347
pagina's

Voorbeeldige vrouwen vertaling
Heyo W. Alting Uitgeverij
Ooievaar
ISBN 90-571-3250-8, 1998 187
pagina's

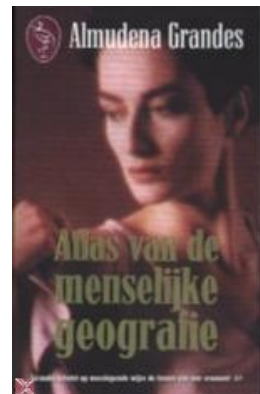

Het volgende boek, *Malena es un nombre de tango* (de Nederlandse titel luidt simpel *Malena*) uit 1994, was wel weer een groot succes. Malena krijgt als ze twaalf jaar oud is van haar grootvader zomaar de familieschat cadeau, een antieke, onbewerkte smaragd, met de boodschap er nooit over te spreken omdat het juweel ooit haar leven zal redden. Het tweelingzusje van Malena, Reina, ontwikkelt zich tot het toonbeeld van de voorbeeldige vrouw in een keurige familie. Malena, een onstuimig en behoorlijk opstandig meisje, droomt ervan een jongen te worden. De geschiedenis van haar familie fascineert haar en zij komt achter lang verholde geheimen. Dit is het indringende, hartstochtelijk geschreven verhaal van alle tijden van de zoektocht naar de eigen identiteit. Opvallend is dat ook dit boek direct in 1994 verfilmd werd, door Gerardo Herrero.

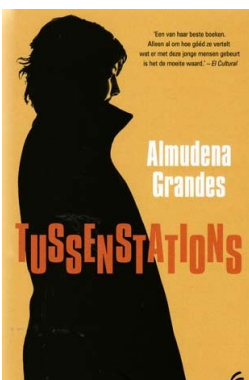
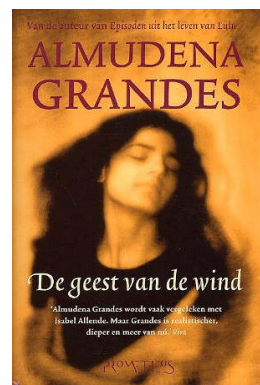
Modelos de mujer (Voorbeeldige vrouwen) uit 1996 is een bundel van zeven verhalen, waarvan sommige eerder in de pers waren verschenen. De verhalen in deze bundel geven de centrale thema's in Grandes' romans op beknopte wijze weer: identiteit en hoe zich staande houden in de wereld, de macht van de verleiding en de kracht van de rede. Het betreft dikwijls krachtmetingen tussen sterke vrouwen, bijvoorbeeld moeders en dochters. Gedreven verhalen, getuigend van rechtvaardigheidsgevoel, hartstocht voor het leven en de sterke behoefte zichzelf te zijn. Een van die verhalen, *El lenguaje de los balcones*, geïnspireerd door een gedicht van de dichter en hoogleraar Spaanse literatuur Luis García Montero, vormde de basis voor de film *Aunque tú no lo sepas* van regisseur Juan Vicente Córdoba in 2000. Montero is sinds 1994 de echtgenoot van Almudena Grandes.

In *Atlas de geografía humana (Atlas van de menselijke geografie)*, de volgende roman van Grandes, die in 1998 werd gepubliceerd, zijn vier medewerksters bij een uitgeverij aan het woord. Zij werken samen aan een langdurige opdracht en zijn voor de duur van dat project op elkaars gezelschap aangewezen. Door alles wat de vrouwen elkaar vertellen, krijgt de lezer gaandeweg inzicht in hun levens, getekend als ze zijn door eenzaamheid, verstoorde dromen en onbeantwoorde liefdes. De thema's zijn: zelfacceptatie, verlangen naar vrijheid en angst voor ouderdom. In 2008 werd dit boek verfilmd door Azucena Rodríguez.

Los aires difíciles (De geest van de wind), verschenen in 2002, is vele malen herdrukt en in 2006 verfilmd door Gerardo Herrero. De hoofdpersonen, Sara, een vrouw van middelbare leeftijd en Juan, een veel jongere man, ontvluchten beiden de stad en hun verleden en strijken als elkaars overburen neer in een dorp aan de kust bij Cádiz, waar de wind flink kan razen. Daar proberen zij ieder met hun verleden in het reine te komen. Juan heeft de zorg voor zijn geestelijk gehandicapte broer en voor zijn nichtje, weeskind na fatale ongelukken van haar ouders. Sara is als kind van arme ouders bij een welgestelde familie opgevoed, maar op haar zestiende verjaardag teruggebracht naar haar biologische ouders. Zij bouwde een harnas om zich heen. In het dorp brengen de huishoudelijke hulp Maribel en haar zontje Andrés de verbinding tussen de huishoudens van Sara en Juan tot stand. Dit is een zorgvuldig geschreven roman over de grote en kleine tragedies in een mensenleven.

Aan de beknopte roman *Castillos de cartón (Luchtkastelen)* uit 2004 is op deze website een aparte bespreking gewijd. In 2003 publiceerde Almudena Grandes de bundel artikelen *Mercado de Barceló* en in 2005 een bundel van vijf verhalen, *Estaciones de paso*. Deze laatste bundel kwam in 2011 in Nederlandse vertaling uit onder de titel *Tussenstations*. Overtuigend en met liefde portretteert Grandes hier een aantal adolescenten op de grens tussen jeugd en volwassenheid, met al hun onzekerheden en conflicten.

In 2007 voltooide Almudena Grandes, na een grondige documentatie, haar ambitieuze roman *El corazón helado* (*Het ijzig hart*), een veelzijdig en omvangrijk werk, waarin zij de met elkaar vervlochten geschiedenis van twee Spaanse families beschrijft, vanaf de Burgeroorlog tot in het heden. De grootvader van Raquel Fernández was republikein, die van Álvaro Carrión aanhanger van de nationalisten. De familie Carrión maakte fortuin in de Franco-tijd; de familie Fernández zag zich gedwongen naar het buitenland te vluchten. Raquel en Álvaro komen met elkaar in contact en geleidelijk worden de lang bewaard gebleven geheimen uit het verleden onthuld. Deze roman werd een eclatant succes.

In 2010 verraste Grandes het publiek met *Inés y la Alegría*, een roman waarin zij de geschiedenis vertelt van enkele communisten, in ballingschap in Frankrijk sinds de Burgeroorlog, die de dromen over herovering van Spanje blijven koesteren. De hoofdpersoon is een jonge vrouw uit een rechtse familie die zich ontworstelt aan de knellende banden om zich aan te sluiten bij de communistische groep, die pas na Franco's dood naar Spanje terugkeert. Deze roman is uitvoerig gedocumenteerd en indringend geschreven; hij is bedoeld als eerste in een serie van zes romans over verschillende episodes uit de Burgeroorlog en de Francotijd, weliswaar onafhankelijk van elkaar te lezen, maar onder één noemer: *Episodios de una guerra interminable*. Het volgende boek in de ambitieuze serie wordt het in maart 2012 te verschijnen *El lector de Julio Verne*.

Over succes heeft Almudena Grandes vooral de laatste jaren niet te klagen: vrijwel al haar boeken werden bestsellers en zowel voor *El corazón helado* als voor *Inés y la alegría* ontving ze meerdere prijzen, ook in het buitenland. De nieuwe gemeentebibliotheek in Azuqueca de Henares in de provincie Guadalajara, op vijftig kilometer ten noord-oosten van Madrid, draagt tot haar trots de naam van de schrijfster.

In haar publieke optreden toont Grandes zich aanhangster van de Spaanse linkse partij Izquierda Unida. Vaak presenteert ze in artikelen en columns in de pers haar opvattingen zelfbewust en ongezouten, zij het af en toe wat kort door de bocht. Bij enkele gelegenheden riep ze door een boude bewering felle kritiek over zich af, die ze dan weer vrij luchtig afdeed. De werken van Almudena Grandes zijn zeer herkenbaar door haar stijl. De kracht van deze schrijfster is dat ze met veel flair in rake, beeldende taal het alledaagse leven schildert van gewone mensen. Dat doet ze in vlot lopende zinnen en simpele structuren, zodat zelfs haar omvangrijkste romans soepel lezen. Ook vertalers zien zich door haar niet voor buitengewoon grote moeilijkheden geplaagd. Qua thematiek is ze in de loop der jaren aanzienlijk boven de eerste nogal eendimensionale, erotische verhalen uitgestegen. Haar pretentieuze project van zes romans over de Burgeroorlog en de Franco-tijd verraste menigeen die eerder kritisch tegenover haar werk stond. Jammer is nog steeds dat ze zo wijdlopig formuleert en zo weinig aan de verbeelding van de lezer overlaat. Het is begrijpelijk dat haar verhalen juist met al die gedetailleerde beschrijvingen gretig worden bewerkt tot eveneens zeer expliciete films.

Heleen Peeters, 3 februari 2012